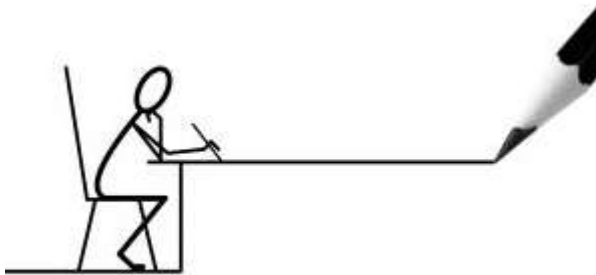

TÁJÉKOZTATÓ ANYAG A POLGÁROK MÁSODIK BESZÉLGETÉSÉHEZ

...amit minden résztvevőnek el kellene olvasni

A 30 szakpolitikai ajánlás rövidített változata

Az alábbiakban olvasható annak a 30 szakpolitikai javaslatnak a rövidített változata, amelyet a szakértők részletesen is kidolgoztak. Ha többet szeretne megtudni valamelyikről, kérem, olvassa el az ajánlás teljes szövegét (kék papíros csomag). A csillaggal jelölt szavak magyarázata a szöveg végén lévő Szótárban olvasható.

1. Humanisztikus kutatás arról, hogy mit jelent napjainkban a haldoklás méltósága az európaiak számára

Az emberek bevonásával olyan, elsősorban antropológiai kutatásokat kell végezni, amelyek során a mostani előregedő társadalmakban élő emberek összejöhetnek és megbeszélhetik a haldoklással és a haldoklás méltóságával kapcsolatos aggodalmaikat – ezáltal közösségek is létrejöhetnek.

Kapcsolódó jövőkép: 7. Méltósággal lehessen meghalni egy segítővel, a család és a rokonok körében.

Az ajánlás kapcsolódik még: 11. jövőkép: Halálútlevél

2. Eszközök a fogyatékos emberek számára

A legkorszerűbb eszközöket kell kutatni és kifejleszteni a fogyatékosokkal élők és az idős emberek számára. Ezt olyan sokoldalú megközelítéssel kell megalapozni, amely összehozza a technológia és a társadalomtudományok szakértőit.

Kapcsolódó jövőkép: 9. A fogyatékos emberek teljes értékű tagjai a társadalomnak

3. Európai tévé – egység a sokféleségben. Állandó műhely az identitás felépítéséről és kifejezéséről szóló kísérletekhez (IdenTVLab)

Létre kell hozni egy tévéadót, amely segíti az európai identitás különböző formáinak a kialakítását és az eltérő kultúrák közti együttműködést.

Kapcsolódó jövőkép: 10. Tévével az európai identitás megteremtéséért

4. Plug-and-play kommunikáció: szabványok az okos-készülékekhez

Az okos-társadalomról szóló jövőkép megvalósításához és annak elkerülésére, hogy elpocsékoljuk az erőforrásokat, szükség van az okos-készülékek szabványosítására. Ezáltal el lehet érni a biztonság és a magánélet védelmének egy alapvető szintjét, és azt, hogy az okos-készülékek márkától és típustól függetlenül kommunikálni tudjanak egymással.

Kapcsolódó jövőkép: 12. Okos-társadalom

5. Jövő kutatás és vizsgálatok a decentralizált energiatermelő rendszerek fenntarthatóságáról és az energiával kapcsolatos konfliktusok megoldásáról

Jövő kutatásokra* és vizsgálatokra van szükség a kormányzást érő kihívásokról az energiatermelés és -elosztás területén, valamint a decentralizált és fenntartható energiatermelés új lehetőségeiről a jövőbeni konfliktusok megelőzésének érdekében.

Kapcsolódó jövőkép: 13. Végtelen energia (nincs függés a fosszilis energiahordozóktól; helyben, környezetbarát módon állítják elő az energiát)

6. SSH* kutatási programra van szükség a munka jövőjéről helyi, regionális és globális szinten

Kutatási programot kell meghirdetni az SSH* program következő pályázati felhívásában a munkáról helyi, regionális és globális szinten. Beletartoznának a munka újradefiniálásáról, a rugalmas biztonságról (flexicurity)*, a munka és a magánélet egyensúlyáról, a létminimumról, az új álláslehetőségekről és a társadalmi felelősségvállalásról szóló kutatások. Résztvevőként a polgárokat is be kell vonni ebbe a kutatási programba.

Kapcsolódó jövőkép: 17. Ahol akarat van, ott munka is van (Munka mindenkinek. Egy jövőkép a munka és a magánélet közti egyensúlyról, az önkéntes munkáról és a teljes foglalkoztatásról)

7. Több kutatás az emberi érzékszervek fejlesztéséről

Előzetes kutatásokat kell végezni a bionikus és a gép és ember közti közvetítésről azzal a céllal, hogy javítsuk az emberi érzékszervek képességeit. A legnagyobb hangsúly a technológiai lehetőségeken lenne, de az is szerepet kapna, hogy milyen tudás halmozódott fel a közelmúltban végzett vizsgálatok során a pszichológiai, etikai, filozófiai interdiszciplináris kutatásokban.

Kapcsolódó jövőkép: 19. Tégy emberré! (Egy álom az egészségről és a wellnessről, a technikáról és az erkölcsről)

8. Etikai véleményezést a bio- és bionikus termelésről

A radikálisan új genetikai és technológiai kezelések etikai vonatkozásait uniós szinten létrehozott, etikai kutatásokkal foglalkozó tanácsnak és tanácsadó testületeknek kell szisztematikusan megvizsgálni. Interdiszciplináris etikai kutatási programokat kell kidolgozni.

Kapcsolódó jövőkép: 19. Tégy emberré! (Egy álom az egészségről és a wellnessről, a technikáról és az erkölcsről)

9. A városi tér optimalizálása: a sűrűn lakott európai ökovárosok felé

Próbaprojekteket kell elindítani olyan európai ökovárosok létrehozására, ahol fenntartható a hulladékkezelés, a közlekedés, a városi tér használata és az energiafelhasználás. Mindezt a polgárok bevonásával, aktív részvételével kell megvalósítani.

Kapcsolódó jövőkép: 20. Egy modern európai város 2050-ben

10. A közös agrárpolitikától az európai mezőgazdasági szakpolitikáig: vissza a kertészeti hagyományokhoz

Jövőkutató* és összehasonlító elemzéseket kell végezni Európa különböző régióinak mezőgazdasági adottságairól. Ezek célja, hogy európai szakpolitikát dolgozzanak ki a kertészeti hagyományok felélesztéséhez, és ezáltal kiváló minőségű mezőgazdasági termékek előállítására nyíljon lehetőség.

Kapcsolódó jövőkép: 21. Bulgária – Európa kertje

11. Kutatás a termékekben lévő nagyon összetett anyagok használata és újrahasznosítása közti ellentmondásról

Kutatást kell végezni olyan új anyagokról, amelyek javítják a technikai teljesítményt, miközben könnyen újrahasznosíthatók. És kutatni kell olyan új technológiai folyamatokat, amelyek lehetővé teszik a nagy teljesítményt biztosító anyagok újrahasznosítását és újbóli felhasználását.

Kapcsolódó jövőkép: 22. Ökotechnikai jövő

12. Közvetlen demokrácia e-szavazással

Az e-szavazás segítségével a polgárokat gyakrabban és könnyebben be lehetne vonni a parlamenti választásokba, valamint azokba az egyedi döntésekbe, amelyek meghatározzák a társadalom életét, fejlődését.

Kapcsolódó jövőkép: 25. Kapcsolat a generációk, a tér és az idő között

13. Az elismerés politikája

Szükség van egy új kutatási téma kidolgozására, amelyet úgy hívnak, hogy „az elismerés politikája”, és egy terület, ország, régió, értékek, hagyományok stb. egyediségének erősítésével foglalkozik. A kutatáshoz fontos az emberek részvétele és a cselekvéskutatás*.

Kapcsolódó jövőkép: 26. Egy Bulgária, egy Európa, egy világ – egy egész

14. Szófia mint ökomodell az európai fővárosok számára

Létre kell hozni egy interdiszciplináris „Ökováros” európai programot jelentős pénzügyi támogatással annak támogatására, hogy az európai városokat az ökomodell szerint átalakítsák, és a legjobb megoldásokat* megoszthassák egymással.

Kapcsolódó jövőkép: 27. Szófia – a zöld főváros

15. Egyezmények a termelői szervezetekkel az antibiotikumok és a hormonok mellőzéséről

Kutatást kell végezni a 8. keretprogramban* az állatok etikai, jogi és filozófiai státusáról. Egyezményeket kell kidolgozni az antibiotikumok és a hormonok mellőzéséről, amiket helyi vagy regionális szinten fognak végrehajtani, de ezt európai szinten kell összehangolni.

Kapcsolódó jövőkép: 31. Felelős állattenyésztés az EU-ban

16. Innovatív részvételi struktúrák

Innovatív kísérleteket kell végezni a polgárok bevonásával. Új módszertan kipróbálásával nagyszabású feltáró cselekvéskutatásokat kell végezni*, és az új kommunikációs technológiákkal kell segíteni a polgárok politikai, közéleti vitáit, eszmecseréit.

Kapcsolódó jövőkép: 32: Az EU az emberekért

Az ajánlás kapcsolódik még: 36. jövőkép: A tömegtájékoztatás szerepét átveszik a tájékozódó tömegek (kommunikációs technológiák a részvételi struktúrák, lehetőségek fejlesztésére), 42. jövőkép: Európa tévé (egy médiát biztosít ezekhez a módszerekhez)

17. Az elöregedő társadalmaknak szükségük van innovációkra

Kutatást kellene végezni annak feltárására, hogy egy teljes foglalkoztatásból a teljes nyugdíjazásba való átmenetnek milyen hatása lenne a munkaerőpiacra. Az lenne a cél, hogy felülvizsgáljuk a nyugdíjpolitikát napjainkban jellemző merev nyugdíjkorhatárt és nyugdíjazási rendszert.

Kapcsolódó jövőkép: 33. Az idős ember egy erőforrás

Az ajánlás kapcsolódik még: 17. jövőkép: Ahol akarat van, ott munka is van, 50. jövőkép: Az EU és a családalapítás és családfenntartás segítése

18. A tömegközlekedéshez való hozzájutást segítő technikai és társadalmi innovációk

Olyan technikai és társadalmi innovációkat kell támogatni, amelyekkel az emberek egy intelligens és interaktív hálózaton* keresztül könnyebben hozzájutnak a közlekedési eszközökhöz. Ennek a hálózatnak rugalmas, utasbarát és környezetbarát módon kell magába foglalnia a helyi és az országokon átívelő közlekedést.

Kapcsolódó jövőkép: 35. Környezetvédelmi szempontból megbízható közlekedés egész Európában

19. Avatarok kifejlesztése, akik az egyén fizikailag távoli helyetteseként tudnak cselekedni

Kutatni kell az avatarok létrehozásának lehetőségeit, kérdéseit, ami magában foglalná az agy és a gép közti közvetítés kutatását, technikai kutatást, jogi és biztosítási esetek, valamint a társadalmi következmények kutatását.

Kapcsolódó jövőkép: 36. A tömegtájékoztatás szerepét átveszik a tájékozódó tömegek

20. Növények és technikák kikísérletezése vagy kiválasztása a szélsőséges éghajlatú területekre

Olyan növények kutatását, nemesítését, használatát kell ösztönözni, amelyek alkalmazkodnak a szélsőségesen nedves vagy száraz területekhez és amelyek képesek ellenállni a szélsőséges éghajlati feltételeknek.

Kapcsolódó jövőkép: 39. Fenntartható az élelmiszer-termelés az EU-ban

21. A bevándorlók és menekültek elismerésének politikája

A politikának kevésbé kellene a fenyegetésre tenni a hangsúlyt a bevándorlókkal és a menekültekkel szemben. A menekültek újfajta, pozitív bemutatására van szükség az oktatási, kulturális, bevándorlási és médiapolitikában, hogy megváltozzon a polgárok és a hivatalnokok gondolkodásmódja a bevándorlókkal kapcsolatban.

Kapcsolódó jövőkép: 40. A nyelv és a kultúra megerősítése

22. A biofinomítók* használatának ösztönzése

Kutatási programra van szükség a biofinomítókról*, amelyek képesek természetes alapú, biológiailag lebomló vegyszerek előállítására és így a fosszilis alapú vegyi anyagok kiváltására. Erre európai és országos szinten is szükség van oly módon, hogy a kutatás figyelembe veszi a helyi és nemzetközi biofinomítók* közti együttműködés lehetőségét.

Kapcsolódó jövőkép: 44. Legyőztük a legrosszabb környezeti veszélyeket

23. A legjobb finn megoldások elterjesztése és felhasználása más országokban

A finn tudomány és technológia döntéshozóinak be kell mutatniuk a finn innovációs sikereket, más uniós tagállamok véleményezik, rámutatnak a gyenge pontokra és kiegészítéseket vagy alternatív megoldásokat javasolnak.

Kapcsolódó jövőkép: 45. Finnország úttörő az innovációban

24. Menjünk és fedezzük fel újra a vidéket!

A jövőkutatás* segítségével új jövőképeket kell tervezni, hogy vonzóvá tegyük a modern mindennapi életet vidéken. A jövőkutatásnak* foglalkoznia kell a vidéki mobilitással, a kulturális és politikai élettel, a foglalkoztatással, valamint a termelés és a rekreáció közti egyensúllyal.

Kapcsolódó jövőkép: 49. Menjünk vidékre!

25. Integrált európai szakpolitikák a munka megosztásáról

Az új munkavégzési módok iránti igény szükségessé teszi, hogy európai szinten összehangolják az új munkavégzési modelleket és foglalkoztatáspolitikát. Az új, összehangolt európai munkavégzési modelleket interdiszciplináris kutatások és a különböző munkavégzési modelleket összehasonlító, már meglévő nemzetközi vizsgálatok alapján kell kidolgozni.

Kapcsolódó jövőkép: 53. Egy boldog nap – 2045. április 16. kedd

26. Hatékony városi infrastruktúra a többgenerációs életstílus támogatásához

Olyan kommunikációs és mobiltechnológiákat kell kifejleszteni, amelyek segítik a többgenerációs családokat. Olyan várostervezésre és infrastrukturális fejlesztésre van szükség, amely barátságos környezetet nyújt a nagycsaládoknak, és kielégíti a családi életciklusuk során változó igényeiket.

Kapcsolódó jövőkép: 56. Hagyományos, többgenerációs családmódel az Unióban

27. A nyugdíjasok munkavégzésének bátorítása a vállalatirányításban*

Arra kellene ösztönözni az európai vállalatokat, hogy a korábbi alkalmazottakból álló tanácsadó testületeket, úgynevezett Idősek Tanácsát hozzanak létre, , és így használni tudják a nyugdíjba ment dolgozók tudását és tapasztalatát.

Kapcsolódó jövőkép: 59. Nyugodt időskor – aktívan

28. Világméretű együttműködés az űrtechnológiában

Széleskörű társadalmi támogatásra van szükség egy olyan világméretű kutatási összefogáshoz, amely az 1960-as évek űrprogramjához hasonlóan új megaprogramként valósulna meg, és így biztosítani lehetne a folyamat demokratikus jellegét. Nemzetközi pénzügyi támogatást kapna azzal az általános célkitűzéssel, hogy biztosítsa az emberi kultúra túlélését hosszú távon akkor is, amikor majd megsemmisül a bolygó.

Kapcsolódó jövőkép: 60. Űr-felfedező utak a jövő megoldásaiért

29. Kutatási projekt a globális kormányzásról

Kutatni kell, hogy mik a feltételei az igazságos és békés világ érdekében tevékenykedő, országok feletti kormányzás létrehozásának. A 8. keretprogramnak* oktatási és csereprogramokat kell indítani a világpolgári identitás megteremtése érdekében.

Kapcsolódó jövőkép: 63. Egy fényesebb jövő – vagy csak álom?

30. Az ember és gép közötti közvetítés kutatása

Fejleszteni kell az ember és gép közötti közvetítést, hogy több információt és nagyobb hatékonysággal tudjunk befogadni az érzékszerveinkkel. Ez nagyon sok technikai, valamint társadalmi és etikai (egészségügyi és biztonsági) kérdést vet fel, amelyeket meg kell vizsgálni.

Kapcsolódó jövőkép: 69. Könnyen és mindenhol hozzájutunk a szolgáltatásokhoz az infokommunikációs technológiákkal

A három javaslat – amelyet a magyar polgárok értékelni fognak a beszélgetés során

Integrált európai szakpolitikák a munka megosztásáról

A javaslat leírása

A népesség növekedése, az elöregedés és a növekvő termékenység azt a kockázatot hordozza, hogy a munkát a jövőben új és radikálisan más módokon kell elosztani. Emiatt szükség van a munka és a jövedelem újfajta értelmezésére és modelljeire, integrált szakpolitikákra európai szinten, valamint a munka, a foglalkoztatás, a megélhetés és az életmód új modelljeinek kutatására. A meglévő modelleket meg kell vizsgálni és összehasonlítani egymással, például a japán nők szövetkezeti együttműködését, amelynek keretében egymillió nő segíti egymást (például a gyermeknevelésben) és hoz létre új rendszert a kölcsönös segítségnyújtásra és az együttműködésre.

Szociológiai, filozófiai, közgazdaság-tudományi kutatást kell végezni és érveket kell kidolgozni a jövőbeni európai munka és életmód felülvizsgálatára úgy, hogy a munka összekapcsolódjon a pénzkeresettel. Egy ilyen kutatásnak az emberi élet különböző dimenzióit kell figyelembe vennie: a munka, a család, a szabadidő, a pihenés, az értékek, a lelki fejlődés, a technológiai kommunikáció és az interakció.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Vannak munkával és foglalkoztatással foglalkozó kutatások, de az európai kormányzás szintjén hiányoznak ezek a modellek.

- **Fontosság**

Azért, hogy meg tudjuk őrizni a munka, a szabadidő és az élethossziglani tanulás közötti egyre nehezebben fenntartható egyensúlyt, fontos, hogy tanulmányozzuk a foglalkoztatás új modelljeit, lehetőségeit.

- **Időzítés**

A munka módja, a szabadidős tevékenységek eltöltése és a strukturális folyamatok, trendek fokozatosan változnak, de fontos, hogy beavatkozzunk, mielőtt a problémák kezelhetetlenné válnának.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

53. jövőkép: Egy boldog nap – 2045. április 16. kedd

Hatékony városi infrastruktúra fejlesztése a többgenerációs életstílus támogatásához

A javaslat leírása

Biztosítani kell a hagyományos családmodell jövőbeni túlélésének lehetőségeit. Támogatni kell olyan kommunikációs és mobiltechnológiák fejlesztését, amelyek segítenek a családi értékstruktúrák fenntartásában. Támogatni kell a városi tervezést és az infrastrukturális fejlesztéseket, amelyek barátságos környezetet biztosítanak a nagycsaládoknak és kielégítik a családi életciklus során változó szükségleteiket.

Az „élő laboratórium” megközelítés* segíthet a többgenerációs családon belüli kapcsolatok fenntartásában és megerősítésében.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Választ ad a kihívásokra, amelyeket a magasabb várható átlagos élettartam és a családi struktúrák fenntartásának igénye idéz elő.

- **Fontosság**

A társadalmak előregedése miatt nagyon meredeken emelkednek a költségek. Ez azt jelenti, hogy a költségek hatékonyabb felhasználása együtt járhat a családi struktúrák fenntartásának humanisztikus elképzelésével a vegyes életkorú családok korában.

- **Időzítés**

Ezeket az igényeket mindenképpen figyelembe kell venni a társadalom- és bölcsészettudományi (SSH*) kutatás, az infokommunikációs technológiák és a közgazdaság-tudományi kutatások során a 8. keretprogramban*.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

56. jövőkép: Hagyományos, többgenerációs családmodell az Unióban

---

*A csillaggal jelölt fogalmak magyarázata a szöveg végén lévő Szótárban olvasható

A nyugdíjasok munkavégzésének bátorítása a vállalatirányításban*

A javaslat leírása

Bátorítani kell az időstanácsok és hálózataik létrehozását a vállalatirányításban*. A vállalatirányítási kódexben szerepelnie kell az idősek munkavégzéséről szóló beszámolóknak és az egykori munkavállalókkal való együttműködés különböző formáinak.

Ösztönözni kell az európai vállalatokat, hogy létrehozzák az Idősek Tanácsát a cégen belül, így a tanácsadó testületeikben fel tudják használni egykori alkalmazottaik tudását és tapasztalatát. A vállalatirányításban a tudás felhalmozásának kiemelt szerepet kell kapnia.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Már vannak előzetes megbeszélések erről a témáról. Az idősek (az egykori dolgozók, akik mostanra nyugdíjasok) munkavégzése előfordul ugyan a vállalatok irányításában, de ennek nincsen szervezett formája.

- **Fontosság**

A mostani előregedő társadalmakban hatalmas mennyiségű tudás vesz el akkor, amikor a nyugdíjazott alkalmazottak elhagyják a céget. Egy versenyképes tudásalapú társadalom nem engedhet meg magának ilyen veszteséget.

- **Időzítés**

Fel kell venni a 8. keretprogram* kiemelt témái (prioritásai) közé.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

59. jövőkép: Nyugodt időskor – aktívan

A három magyar jövőkép – amelyek alapján a szakértők megfogalmazták a három ajánlást

53. jövőkép

Egy boldog nap – 2045. április 16. kedd

Rövid összefoglalás

- demográfiai trend változása
- a család szerepének hangsúlyozása
- a várható élettartam növekedése
- a halálos betegségek, járványok leküzdése
- környezetszennyezés csökkenése
- az energiagazdálkodás átalakítása
- a közlekedés teljes harmonizációja
- életmódváltás az oktatás szerepének fokozásával (prevenció)

Részletes leírás

2045. ÁPRILIS 16. KEDD

- 8:00- A multifunkciós, biomechanikus robot „csicseregve” ébreszt, megkérdezi, hogy kávét vagy üdítőitalt (friss gyümölcslé) kívánok. Figyelmesen megjegyzi, hogy a párom a közösségi uszodában már három távot leúszott, s a gyermekek (hárman) a nagyszülőkkel az ebédlőben reggeliznek. Közli továbbá, hogy kedd van, és elkezdődött a négynapos munkahetem, 10-től tárgyalásom van. Csatlakozom a páromhoz, elmegyek a wellness-központba (20 családonként van megépítve egy) egy frissítő masszázusra.
- 10:00-12:00 Interaktív telefonon keresztül „világangolul” konferencia az afrikai és ázsiai kollégákkal. Téma: Milyen új alternatív energiával lehet a világméretű utazást megkönnyíteni.
- 12:00-13:00 Ebéd
- 13:00-13:30 Relaxáció
- 13:30-14:30 Labormunka: kísérlet az agyi frissesség és a teljesítőképesség fokozásának növelésére 120 év fölött.
- 14:30-15:30 Tárlatvezetés diákoknak (biológia, történelem óra), Hogyan oldották meg a rák, az AIDS és a járványok gyógyítását címmel.
- 15:30- A mágnesvasút hazarepít, ahol a gyermekeimmel régi magyar verseket tanulunk 15:40-től.
- 16:00-17:00 Mágnesvasúttal kimegyünk kirándulni és kocogni az erdőbe.
- 17:00-18:00 Közös családi vacsora.
- 18:00-19:00 Régi magyar hangszerek bemutatója, illetve a családoknak, gyermekeknek népdaléneklési verseny.
- 19:00-20:00 Családi program (közös a nagyszülőkkel): sakk, kártya, társasjáték, beszélgetés stb.
- 20:00-21:00 Térhatású mozi a gyermekeknek, nagyszülőknek. Interaktív kvízzjáték barátok, családok között a közösségi klubban 23 óráig.
- 23:30- Pihenés

Európa előregedési trendje megfordult.

A szociális, gazdasági, oktatási támogatások révén, a jobb munka- és szabadidő-kihasználás segítségével több gyermek születik. A bankok kiemelten támogatják a gyermeket vállaló családokat. A háromgyermekes családmódel uralkodóvá válik.

Az orvosi technológia fejlődik és egységesedik az Európai Unión belül. Az emberek várható élettartama 120-130 év.

A hulladékok újrahasznosulnak.

A megújuló energiák használatával a környezetszennyezés minimalizálódik.

Az egészség-megőrzési programok és a preventív munka sikere a drogok, az alkoholfogyasztás és dohányzás mértékét jelentősen csökkentik.

Eltűnnek olyan halálos betegségek, mint az AIDS, rák, a járványok megszűntek.

A munkanélküliségi ráta 2 százalék alatt van.

A kulturális és sporttevékenységek, a hagyományok tudatos ápolása a szabadidő eltöltésének legfontosabb elemei.

A megújuló és fúziós energiákkal a szénhidrogéneket kiszorítottuk az energiaiparból.

A közlekedés harmonizációjával megszűnt a várakozási idő, az Unió legtávolabbi pontjai is két órán belül elérhetővé váltak.

A „világangol” az EU-nak is közös nyelve.

Megszűntek a társadalmi rétegek közötti kirívó különbségek.

Leküzdöttük az etnikai problémákat a tolerancia magasabb szintre fejlődésével.

A jövőkép előnyei

Az egyéneknek: hosszabb, tartalmasabb, nyugodtabb élet.

A családnak: összetartozás erősödik.

A társadalomnak és a világnak: tisztább környezet, hatékonyabb oktatás és nevelés, fejlettebb társadalom – és mindenki számára elérhető.

Mi szükséges a megvalósításához

- jogszabályok
- szociálpolitika, szociológia
- pszichológia
- orvostudomány, egészségügy
- környezetgazdálkodás
- közgazdaságtan, gazdaság
- oktatás, nevelés
- úrkutatás

56. jövőkép

Hagyományos, többgenerációs családmodell az Unióban

Rövid összefoglalás

A hagyományos, többgenerációs családi modell támogatása. Az élhető család, amit meghatároz a mikro- és makrokörnyezet. Ennek köszönhetően létrejön egy társadalmiszerkezet-változás.

Részletes leírás

Stabil és harmonikus, biztos értékrendek kialakítása, aminek köszönhetően hitelesen képviselhető jövőkép jön létre, amely változásokat és válságokat képes átvészelni. (Új társadalmi szerkezet.) Ebben a modellben megtalálja helyét a szépkorú nyugdíjas, az aktív kereső és a járhatóbb életutat remélő gyermek.

2045-ben egy többgenerációs család közös reggelije egy egész család bevonásával zajlik. A férfi és női szerepek megosztása a családban: A harmadik és legkisebb gyerekekkel az apuka marad otthon. A munkahely által támogatott lakóhelyről, a kedvezményes bérleményű ökoházból pár perc alatt megközelíthető. Az egy fő dolgozó a családból képes biztosítani az egész család egzisztenciális és anyagi jólétét. A nagyszülők a lakóháznak megfelelő ökoszisztémát működtetik. Nagypapa napkollektort javít, nagymama biokertet gondoz. Az otthon maradó szülő olyan iskolába viszi a gyermekét, ahol lehetőség van az igény szerinti integrált oktatásra (nemre, fajra, nemi identitásra, sérültségre nézve tekintet nélkül zajlik). Az uniós tagállamok között a társadalmi megújulás operatív program (TÁMOP) támogatásával a család akár az EU bármely övezetébe is elmehet csereüdüléssel az üdülési csekk segítségével. A médiában az uniós tagállamokra szabott hagyományörző, image-építő műsorok és reklámok is helyet kapnak főműsoridőben. A társadalmi felelősségvállalás (CSR) kiterjedt pályázati rendszer segítségével az oktatási, a kulturális, a szabadidős tevékenységek támogatása családonként is elérhetővé válik. Ezeket országonként egy-egy szervezet koordinálja. Magyarországon a Nagycsaládosok Országos Egyesülete (NOE).

A jövőkép előnyei

Létrejön egy társadalmiszerkezet-változás, amely a többgenerációs családmodell működését segíti.

Negatív hatásai

A hagyományos, többgenerációs családok számára jó, ettől eltérők számára lehet negatív.

Mi szükséges a megvalósításához

A hagyományok biztos ismeretére. Oktatásügyi szakpolitika, kommunikáció és családi-szociális szféra civil és kormányzati párbeszéde. Egységes szociális EU-s intézet létrehozása régiónkénti koordinálással. A megváltozott munkaképességűek visszavezetésével a munkaerőpiacra valamennyi anyagi erőforrás felszabadítható. A reális közterhek szintén szükségesek. És harmónia a családban.

59. jövőkép

Nyugodt idősor – aktívan

Rövid összefoglalás

Nyugdíjkorhatár, kedvezmények.

Egészségmegőrzés, prevenció.

Állami és magán-nyugdíjbiztosítás, EU-s nyugdíjalap.

Több generáció együttélése.

Aktív életmód, tapasztalatok átadása.

Részletes leírás

Egy átdolgozott élet után elérte a nyugdíjkorhatárt, amely nőknek, férfiaknak 65 év. 40 éves korától mindenre kiterjedő, kötelező szűrővizsgálatokon vesz részt. A nyugdíja két részből tevődik össze: 50 százalék állami nyugdíj, 50 százalék magánnyugdíj pénztári takarékoságból. Nem tart attól, hogy nyugdíj nélkül marad, mert az EU-s országok létrehozta egy közös nyugdíjalapot, amelyből a kevésbé fejlett országok nyugdíjalapjainak kiegészítésére használnak fel, mivel a nyugdíjrendszer az EU-ban egységes.

A nyugdíjba menéssel nem szakadt meg a kapcsolata a munkahellyel, számítanak arra a szaktudásra, amit felhalmozott. Közreműködik volt munkahelyén az úgynevezett Idősek Tanácsában hetente egyszer. Aktív életet szeretne élni továbbra is, ezért több civil szervezet munkájában is részt vesz. Ebéd után elmegy abba a gyógyfürdőbe, ahová 55 éves korától kedvezményesen jár. Megtervezi, hogy holnap melyik klubba megy, mert szeretné megtanulni a szobrászatot. Holnap délelőtt szeretné meglátogatni azt a régi barátját, aki eladta a lakását, és ennek fejében szociális intézményben él. Sajnos a szomszédjának nem adatott meg ez a lehetőség, de mivel van három gyermeke, akiktől ugyan nem akart segítséget kérni, de a családsegítő kötelezte őket, hogy az intézményi ellátásában anyagi helyzetük arányában részt vállaljanak. Mivel náluk több generáció él együtt, délután lehetősége van az unokáival foglalkozni.

Este hangvezérléses pda-n beszél azzal a barátjával, akinek speciális, a közt érintő foglalkozása van és mivel elérte a 60 éves kort, már nyugdíjba ment.

A jövő héten ünneplik idős szülei 65. házassági évfordulóját, amit egészségesen megérték, mert az öregkori betegségek kezelése nagyot fejlődött, valamint eddig is folyamatosan igénybe vették az egészségpénztári tagsággal járó kedvezményeket.

A jövőkép előnyei

Nyugodt öregkor, nem lesznek frusztrált emberek. A nyugdíjas nem érzi, hogy felesleges, mert aktivitását a társadalom igényli.

Mi szükséges a megvalósításához

Társadalomkutatók, Szociális és Egészségügyi Minisztérium, civil szervezetek.

Egységes, kidolgozott, kiszámítható nyugdíjreform.

Szótár

7. és 8. keretprogram

A keretprogram (angol rövidítése: FP) az Európai Unió legfontosabb eszköze a kutatás és a technológiai fejlődés támogatására azzal a céllal, hogy ösztönözze a növekedést, a versenyképességet és a foglalkoztatást Európában. A keretprogramokba beletartozik mindenfajta, kutatáshoz kapcsolódó tevékenység az Unióban. Különböző témákat és tudományterületeket fed le egy ilyen program, és mind kutatócsoportok, mind egyéni kutatók pályázhatnak támogatásra egy keretprogram büdtségéből. A 7. keretprogram a 2007 és 2013 közötti, a 8. az utána következő időszakra vonatkozik.

Bioenergia

Bioüzemanyagból vagy biológiailag lebomló anyagokból, például növényekből vagy szemétekből származó energia. Fenntarthatóvá teszi az energiafelhasználást.

Biofinomító

A biofinomító alapjául szolgáló technológia nagyon hasonló az olajfinomítóhoz, csak biomasszából, például fából vagy cukornádból állítja elő az üzemanyagot vagy a vegyi anyagokat. Csökkenti a hulladék mennyiségét és fenntarthatóvá teszi a mezőgazdasági és az ipari termelést. Továbbá hozzájárul a véges fosszilis energiaforrások kiváltásához.

<http://en.wikipedia.org/wiki/Biorefinery> (németül)

Biotechnológia

A biotechnológia a biológia egyik részterülete és az élő organizmusok, valamint ezek alkotóelemeinek módosításával foglalkozik bizonyos emberi célok vagy technológiai alkalmazások érdekében, például a hibrid növények vagy a génmódosítás.

Cselekvéskutatás

„A cselekvéskutatás egyszerre próbál választ adni az emberek gyakorlati problémáira, aggodalmaira egy konkrét helyzetben és megfelelni a társadalomtudományos kutatások céljainak. Ezért a cselekvéskutatásnak kettős törekvése van: tanulmányozza a rendszert és közben együttműködik a rendszer szereplőivel azért, hogy egy közösen kívánatosnak tartott irányba megváltoztassák. Ez a kettős cél megköveteli, hogy a kutató és akiket tanulmányoz szorosan együttműködjenek, ez pedig erősíti a kutatási folyamat egyik legfontosabb elemét, az együtt-tanulást.” Rory O’Brian: An Overview of the Methodological Approach of Action Research (Áttekintés a cselekvéskutatás módszertani megközelítéséről)

EPTA-hálózat

Olyan szervezetek európai hálózata, amelyek a parlamenteknek adnak tanácsot az új tudományos eredmények és technológiák lehetséges társadalmi, gazdasági és környezeti hatásairól. A technológiai felmérés egy tudományos és interaktív kommunikáción alapuló folyamat, amelynek célja, hogy a tudomány és a technológia társadalmi hatásairól véleményt formáljanak a politikusok és a közvélemény.

<http://www.eptanetwork.org/>

Eutanázia

Az eutanázia egy szándékos beavatkozás, amelynek során az illető kifejezett kérésére véget vetnek az életének azért, hogy megszabadítsák az elviselhetetlen szenvedéstől. (Wikipedia)

„Élő laboratórium”, „élő laboratórium” megközelítés

Az „élő laboratórium” megközelítés olyan kutatási módszer, amelyet új technológiák kifejlesztésére vagy szakpolitikák kidolgozására használnak, és a vásárlók vagy a polgárok aktív részvételével zajlik. Olyan munkamódszert alkalmaz, amely az embereket felhasználóként és társszerzőként bevonja a teljes fejlesztési, kidolgozási folyamatba, figyelembe veszi a felhasználók igényeit, valamint a szolgáltatók munkafeltételeit. Általában technológiai fejlesztéseknél alkalmazzák az „élő laboratóriumot”, amikor egy új, még nem létező technológiai megoldást vagy készüléket mutatnak be a leendő vásárlóknak vagy a polgároknak, hogy véleményt mondjanak az új technológiai megoldásról. Ebben az esetben a szolgáltató vagy a döntéshozó és a vásárlók vagy a polgárok együtt dolgoznak és tervezik meg a jövő fejlesztéseit.

<http://www.lilan.org/en/Living-labs-description/>

Jövőkutatás

A jövőkutatás egy olyan módszer, amely úgy próbálja leírni, hogy mi történhet a jövőben, hogy csökkenti a bizonytalanság szintjét. A múlt és a jelen trendjeit is elemezni kell a jövőkutatás során, és nemcsak a nagy trendeket, hanem a változás csíráit, a gyenge jeleket is.

Közös programok

A közös programok az Európai Unió egy viszonylag új eszközét jelentik, céljuk az európai kutatási tevékenységek fejlesztése és erősítése. Abból az elképzelésből indult ki, hogy vannak olyan kutatási témák, amelyek az egész közösséget érintik, például az elöregedő társadalmak, és hogy egyes témák túl összetettek vagy tagállami szinten költséges a kutatásuk. Ezért minden tagállam önkéntes alapon összerakja a kutatási ötleteit, módszereit és eredményeit, és így mindannyian gazdagodnak a többiek tudásából és tapasztalatából. Minden évben kijelölnek három-öt témát, 2009-ben például a következőket: 1) mezőgazdaság, élelmiszerbiztonság és klímaváltozás; 2) egészséges étkezés az egészséges életért; 3) kulturális örökség és globális változás. A közös program mindazonáltal gyenge eszköznek számít amiatt, hogy a részvétel önkéntes alapon történik, és mert nem kap pénzügyi támogatást az Uniótól.

Legjobb gyakorlat

Olyan módszerek és technikák, amelyek következetesen jobb eredményt produkálnak, mint más eljárások, és amelyeket etalonnak szoktak használni és igyekeznek elérni. Ugyanakkor nincs olyan gyakorlat, amely mindenkinek minden helyzetben a legjobb lenne, és egyetlen legjobb megoldás sem marad sokáig a legjobb, hiszen az emberek folyamatosan új és jobb módszereket keresnek.

<http://www.businessdictionary.com/definition/best-practice.html>.

Politikai kultúra

Egy ország polgárainak a politikával kapcsolatos megközelítése, a politikai legitimitásról való felfogása és a politikai gyakorlat hagyományai.

Puffer (a megújuló energiával kapcsolatban)

Az előállított energiát a rendszerben tárolják és csak akkor használják fel, amikor más energiaforrásokból, például szél- vagy napenergiából kevés van. Energiabiztonságot nyújt a háztartások és az ipar számára és csökkenti az energiafelhasználást.

Rugalmas biztonság (flexicurity)

Az angol flexicurity kifejezés (a rugalmasság és biztonság szavak összetétele) jelentése: „...az állások, a foglalkoztatás, a jövedelmek és az összetett biztonság egy olyan szintje, amely a relatív gyenge helyzetben lévők munkaerő-piaci karrierjét és saját életében való előmenetelét segíti, valamint tartós és magas színvonalú munkaerő-piaci részvételt és társadalmi befogadást tesz lehetővé, miközben (külső és belső) számbeli, funkcionális és berrugalmasságot nyújt, ami lehetővé teszi a munkaerőpiacok (és az egyes vállalatok) számára az időszerű és megfelelő alkalmazkodást a változó feltételekhez annak érdekében, hogy fenntartsák és ösztönözzék a versenyképességet és a termelékenységet” (Wilthagen and Tros, 2004). Employment in Europe, 2006, European Commission (Foglalkoztatás Európában, 2006., Európai Bizottság)

Szakértői rendszerek

A szakértői rendszer egy számítógépes program, a mesterséges intelligencia alkalmazása. Tartalmaz egy tudáskészletet és a szabályokat, amelyek a tudáskészlettel és a bejövő adatokkal dolgoznak. A cél az emberi szakértők segítése a problémamegoldásban, de a hatékonysága az adatok és a szabályok minőségétől függ. Szakértői rendszereket használnak például az orvosi diagnózisok, a járművek útvonalának elkészítéséhez, valamint a biztosítások kiválasztásához.

Szerves, intelligens, élő (maguktól alkalmazkodó) hálózatok

A legtöbb esetben a magától alkalmazkodó hálózat egy olyan rendszer, amely a tanulási folyamat során a hálózaton keresztüláramló külső és belső információk alapján megváltoztatja a struktúráját. (Wikipedia)

Társadalom- és bölcsészettudomány (SSH)

Az SSH a társadalom- és bölcsészettudomány angol rövidítése és a 7. keretprogram* egyik nagy témacsoportja. Célja a közös európai kutatások támogatása ezeken a tudományterületeken. E kutatási tevékenységeket az Európai Unió pénzzel is támogatja, és néhány kulcsterületet előre meghatároznak a kutatások közül, hogy elősegítsék a közös európai megoldások megszületését a közös kihívásokra. Ezáltal kevésbé költségesen és hatékonyabban működik az európai kutatási infrastruktúra, mert az erőforrásokat összehangolják, a kutatók pedig közös tudáshoz jutnak arról, hogy milyen a kutatási kultúra más tagállamokban.

Vállalatirányítás

A vállalatirányítás folyamatok, szokások, szakpolitikák, jogszabályok és intézmények összességét jelenti, amelyek meghatározzák egy vállalat vagy cég irányítását, ügymenetét vagy ellenőrzését. A vállalatirányításhoz hozzátartozik az érintettek közötti kapcsolat és a vállalat vezetését meghatározó célok. A legfontosabb érintettek a részvényesek, az igazgatótanács, az alkalmazottak, a vásárlók vagy ügyfelek, a hitelezők, a beszállítók és általában véve az egész közösség.

Vállalatok társadalmi felelősségvállalása

„A vállalatok társadalmi felelősségvállalása folyamatos üzleti elkötelezettséget jelent az etikus viselkedés és a gazdasági fejlődés mellett úgy, hogy közben a vállalat javítja a dolgozók, a családjaik, a helyi közösség és általában az egész társadalom életminőségét.”
Corporate Social Responsibility: Making Good Business Sense (Vállalatok társadalmi felelősségvállalása: Értelmet adni a jó üzletnek

<http://www.wbcds.org/DocRoot/IunSPdIKvmYH5HjbN4XC/csr2000.pdf>

Zárt ciklusok

A zárt ciklus azt jelenti, hogy a rendszer önfenntartó és újrahasznosítja az összes vagy a legtöbb olyan dolgot, amit előállított. A mezőgazdaság esetében arra az eljárásra utal, melynek során a hulladékot (növényeket és állati trágyát) újrafelhasználják a gazdálkodás során, csökkenti vagy megszünteti a megtermelt hulladékot, az energiafelhasználást és a vegyszerek használatát.